

د افغانستان مدني ټولنه باید د لوړ رتبه هیأت په غونډه کې پام وړ ونډه ولري

د افغانستان په اړه د لندن کنفرانس (لندن کنفرانس، لینډی ۱۳۹۴) د افغانستان د مدني ټولني لپاره رغوونکي فرصت چمتو کړ خو د افغانستان له دولت او نړيوالو شريکبانو سره يې، د افغانستان د سولې او پرمختگ لپاره په نويو ژمنو کولو کې شريک شي.

په داسې حال کې چې افغانستان د (۱۳۹۴ - ۱۴۰۳) لسيزې بدلون ته ور داخلېږي، مونږ د دې اعلاميې لاسليک کوونکي په دې باور يو چې د ورستيو ديارلسو کلونو پرمختگونو، حقوقي او اقتصادي لاسته راوړنو خونديتوب او پراختيا د افغانانو او نړيوالو منسجمو هڅو ته اړتيا لري. مونږ په لندن کنفرانس کې د ملي يو والي حکومت د ولسمشر او د هغه د اجرائيه رئيس د ژمنو درناوي کوو، د بنه حکومتداري، اداري فساد له منځه وړلو^۱ او عدالت تأمينولو په اړه د هغوی اشارو ته په درنه سترگه گورو او په دې اړه يې د مشخصو گامونو اخيستلو غوښتونکي يو.

مونږ د نړيوالې ټولني د نويو ژمنو په اړه خوشحال يو چې تر ۱۳۹۶ کال پورې به په مالي او فني برخو کې مرستو ته دوام ورکوي او دا مرستې به د تېرې لسيزې د مرستو په اندازه يا هغو ته ورنژدې وي.^۲

مونږ په دې باور يو چې "د توکيو متقابلې ځواب ورکونې چوکاټ" (د توکيو چوکاټ) د تجديد لپاره هڅې اود لسيزې بدلون لپاره د گډو اهدافو تعريف چې د لوړ رتبه هیأت په غونډه کې به بشپړ شي، هغه وخت په ريښتوني توگه اغېزمن کيدلی شي چې د مدني ټولني په شمول د پرمختگ ټول لوبغاړي په بحث او مشوره کې دخپل وي. په همدې خاطر، مونږ د افغانستان له دولت او نړيوالو شريکبانو غوښتونکي يو چې په لندن کنفرانس کې خپلې کړې ژمنې په ملموسو اقداماتو بدلي کړي.

د دې لپاره چې د لوړ رتبه هیأت په غونډو کې نظرونه د افغانستان د خلکو استازيتوب وکړي، نو بايد د کابل او ولايتونو په سطحه د مشورې دقيق او صحيح بهير پلي شي. مونږ له دولت څخه په دې خوشحال يو چې د لندن کنفرانس په تعقيب يې د مدني ټولني د بنسټونو سره غونډې وکړي او په پلان جوړونه او پرمختيايي رپورټ ورکولو کې يې د مدني ټولني د ولايتي بنسټونو د شاملولو ژمنه وکړه. همدا راز د دې هڅو د دوام غوښتونکي يو.

په ټول هېواد کې د مدني ټولني بنسټونه په دې شرط په نوموړي بهير کې رغنده نظرونه ورکولی شي چې د توکيو چوکاټ د اسنادو په اړه بشپړ معلومات او د نظر ورکولو لپاره پوره وخت ورکړل شي. د دې اسنادو ځينې برخې په لاندي ډول دي: پر ځان بسياينې سند، د اصلاحاتو او مشارکت د نوي کولو لپاره د ژمنو "سند"، چې د دولت له خوا ترتيب شوی، "د ملي لومړيتوب پروگرامونه"، او "د وگړو د سياسي اقتصادي حقونو منشور". دا بهير به بې شکه د تمويلوونکو مالي او فني مرستو ته اړتيا ولري.

مونږ د "بنکاره اقداماتو"^۳ کولو لپاره د دولت ژمنو ته هرکلی وايو چې بايد د لوړ رتبه هیأت تر غونډې وړاندې، د بشري حقونو په شمول په بېلابېلو برخو کې ترسره شي. مونږ باور لرو چې دا اقدامات بايد د بشري حقونو د خپلواک کمسيون د ودې او استقلاليت لپاره اغېزمن وي. همدا راز د افغانستان دولت بايد د خپلو تېرو ژمنو ترسره کولو په خاطر د وزيرانو په شورا کې او د سترې محکمې په عالي شورا کې جنسيتي عدالت ته پام وکړي.

مونږ غواړو چې "د افغانستان د بنځو لپاره د ملي عمل پلان" په اړه معلومات، "د بنځو لپاره د ملي عمل، سولې او امنيت پلان" او "د بنځو پر وړاندې د تاوتريخوالي قانون" په اړه معلومات له خلکو سره شريک شي او دا پلانونه د لوړ رتبه هیأت د غونډې د اصلي اجندا جز شي.

^۱ د لندن کنفرانس رسمي اعلاميه، ۱۱ پاراگراف، لینډی ۱۳۹۳

^۲ د پورتنې سند، ۴ پاراگراف.

^۳ د پورتنې سند، ۱۶ پاراگراف.

مونږ همدا راز د لندن کنفرانس په اعلامیه کې د "مرستو د اغېزمنتیا" یادونه، د افغانانو وړتیاوو ته د ودې ورکولو او د بشردوستانه مرستو او پرمختیا په برخه کې د غیر دولتي نړیوالو مؤسسو رول تاییدوو او ستایوو. مونږ د افغانستان له دولته غواړو چې د کیفیت د ښه والي، عامه خدمتونو وړاندې کولو او ملي پالیسو په برخه کې له دې مؤسسو سره کار وکړي.

د دې ټکي په تاییدولو سره چې د لندن کنفرانس "د دوامدارې پراختیا لپاره امنیت شرط گڼي"،^۴ تېر کال په افغانستان کې د ملکي تلفاتو او خیریه مؤسسو د کارمندانو، د بشري حقونو مدافعانو، او رسنیو د کارمندانو پر وړاندې د زیاتیدونکي تاوتریخوالي هغو آمارو ته په کتنې سره چې د منلو نه دي، د شخړې له دواړو ښکېلو خواوو غواړو چې د ملکي افرادو خونديتوب ته لومړیتوب ورکړي او د عامه خدمتونو کارکونکو ته د دې خدمتونو د ترسره کولو او ساتلو لاره هواره کړي.

په پای کې مونږ په دې ټکي بیا ټینګار کوو چې مدني ټولنی یوازې هغه وخت د لوړ رتبه هیأت په غونډه کې ریښتونی او معنی لرونکی رول لوبولی شي چې د مدني ټولني لوبغاړي – د اجندا له ټاکلو څخه د نتیجو تر څارنې پورې – د دې غونډې نه بېلېدونکی جزء شي.

د افغانستان مدني ټولنه
مجتمع

^۴ د پورتنی سند، ۲۲ پاراگراف.
^۵ د پورتنی سند، ۲۴ پاراگراف.